

Ministerstvo dopravy

Metodika pro výuku dopravních značek

METODIKA
uplatnění výsledků výzkumu

2007

Metodika pro výuku dopravních značek

2007

Výstup řešení projektu:	1F44/L/058/050 Vědy a výzkumu Moderní formy dopravní výchovy dětí a mládeže jako prostředek snižování nehodovosti v provozu na pozemních komunikacích - ALARM
Identifikační kód CEZ:	04499457501
Zpracovatel:	Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. (CDV)
Odpovědný řešitel:	Jitka Heinrichová (jitka.heinrichova@cdv.cz)
Spoluřešitelé:	Ivana Stránská, Monika Winklerová
Metodika schválena:	Metodika přijata oponentním řízením.

Předmluva

Metodika vznikla pro potřeby základního seznámení s platnými dopravními značkami, potřebnými pro bezpečný pohyb po komunikaci. Je určena všem, kdo si nejsou jisti v svých znalostech dané problematiky, ale především učitelům a dětem mateřských i základních škol. Metodika je vyústění řešení projektu Moderní formy dopravní výchovy dětí a mládeže jako prostředek snižování nehodovosti v provozu na pozemních komunikacích - ALARM za rok 2006.

Obsah

1. Metodika pro výuku dopravních značek	6
2. Významy dopravních značek	12
3. Výstražné značky	12
4. Značky upravující přednost.....	15
5. Zákazové značky	17
6. Příkazové značky.....	20
7. Informativní značky.....	24
8. Dodatkové tabulky	28
9. Vodorovné značky.....	29
10. Světelné signály	32
11. Pokyny policisty	33

1. METODIKA PRO VÝUKU DOPRAVNÍCH ZNAČEK

Děti se jako cyklisté mohou na silnicích samostatně pohybovat již od dovršení desátého roku. Z pohledu výuky vnímání rizik v dopravním prostředí je samozřejmě brzký start výhodou, protože se děti učí vnímat různé situace v relativně časném věku. Je ovšem nutné si uvědomit, jaké znalosti a jaké dovednosti musí dítě ovládat. A co z těchto znalostí a dovedností děti ve skutečnosti dosavadní výukou získaly. Aby dítě zcela bezpečně ovládalo jízdu na kole v rizikovém prostředí, musí se naučit tato rizika vnímat a předvídat, musí dokonale ovládat své kolo, musí znát význam pravidel a značek, musí chápat, že všichni ostatní řidiči a chodci jsou jeho partneři. Každý má na silnici svá práva, své úmysly, potřeby, nálady a problémy. Musí se naučit vnímat okolí a vcítit se do myšlení ostatních. Tato publikace se bude věnovat jen jedné části potřebných znalostí, ale vy nikdy nezapomínejte, vést děti i k osvojení si dalších dovedností.

Již několik let Centrum dopravního výzkumu provádí průzkum znalostí názvů dopravních značek a zároveň i průzkum znalostí významu těchto značek. Výsledky průzkumů obou oblastí jsou zcela odlišné. Děti např. značku „zákaz vjezdu“ dobře pojmenují. Ale v testech, kde mají vyznačit chyby a rizikové chování, jako chybné jednání vjezd cyklisty do zákazu vjezdu neoznačí. Nespojí si název značky s významem a následně ani s chybným (rizikovým) chováním. Dobře pojmenují „zákaz vstupu chodců“ a „stezku pro chodce“, ale významově již obě značky zamění. Tyto chyby mohou mít vážné následky. Je doopravdy velmi důležité, aby děti více ovládaly „pochopení“ než „recitování“. Přesné přeřikávání názvů značek a pravidel provozu na pozemních komunikacích ještě neznamená, že dítě chápe, co musí/nesmí v dané situaci udělat.

Dítě vždy v různých testech a kvizech musí na přesně danou otázku odpovídat v 1. osobě jednotného čísla. Např. „Na cestu označenou zákazem vjezdu nesmím vjet“ nebo „Nepojedu po cestě/silnici/ulici, která je označená značkou zákaz vjezdu“. Dítě se vždy musí s danou odpovědí ztotožnit a nemá odpovídat neutrálně. Musí si vkládat automatické jednání do podvědomí. Proto výuka pojmů a významů musí probíhat souběžně. Pokud má učitel málo prostoru pro výuku dopravní výchovy, vždy musí **dát přednost výuce významu** před výukou názvu. Pro přežití v dopravním prostředí bez úrazu je význam a chování u dopravní značky mnohem důležitější, než pouhá znalost názvu. K čemu by dítěti byla znalost názvu rostliny „rulík zlomocný“, když by nevědělo, co mu hrozí, když rostlinu sní. Nemusíme se obávat, že pokud nejprve naučíme děti význam značek a později názvy, že se názvy nenaučí. Když je dítě malé, také je nejprve učíme, že je elektřina nebezpečná, ale až ve fyzice se naučí, co to elektřina je, jak se vyrábí a na jakém principu vše pracuje.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání zahrnuje i výuku bezpečného chování v silničním provozu. Avšak hodinová dotace, kterou má každý k dispozici je daná a omezená. Pokud škola pozapomněla při tvorbě svého vzdělávacího programu na začlenění prvků dopravní výchovy do programu, stojí potom učitelé před problémem, jak dopravní výchovu do vzdělávacích programů začlenit. O některých možnostech se zmiňují v metodice projektu Bezpečná cesta do školy¹, další náměty budou postupně zveřejňovány na internetových stránkách Centra dopravního výzkumu (www.cdv.cz) a MD BESIP (www.ibesip.cz). Jak tedy výuku významu dopravních značek do výuky začlenit a nenarušit celkovou koncepci výuky? Doporučujeme využít hodiny, ve kterých procvičujete již probrané učivo. Nezáleží na vzdělávací oblasti. Jedná-li se o již probírané učivo, u kterého si jen ověřujeme zvládnutí, většinou volíme k procvičení a ověření různé didaktické hry. Součástí těchto didaktických her může být i procvičování znalostí různých prvků dopravní výchovy.

---

¹ HEINRICOVÁ, J. Bezpečná cesta do školy. Vydalo Centrum dopravního výzkumu, 2006

Příklad 1: Rozvoj slovní zásoby

- Děti jsou ve třídě rozdělené na pracovní skupinky (ze zkušeností víme, že většina učitelů volí skupinky po čtyřech dětech).
- Ve vašem „zásobníku“ úkolů, pracovních listů a různých cvičení si každá skupinka vezme jeden úkol (úkoly mohou být z libovolné vzdělávací oblasti, kterou potřebujete s dětmi procvičit).
- Děti společně úkol plní.
- Po splnění úkolu si vyberou jeden obrázek dopravní značky a nechají ho zatím uschovaný na svém místě.
- Mohou si vybrat další úkol ve vašem „zásobníku“ (opět z libovolné vzdělávací oblasti).
- To vše se opakuje až do doby, kdy vy tuto „soutěž“ ukončíte.
- Skupina, která nasbírala největší počet značek, byla nejšikovnější, ale tím hra nekončí.
- V další etapě mají skupinky za úkol vyprávět o dopravních značkách, které si vybraly (popisují, co daná značka znamená, co děti musí/nesmí udělat, když se s dopravní značkou setkají).
- Když popíší značku správně, mohou si ji pověsit ve třídě na místo, kde má tato skupinka publikovány své pracovní výsledky.
- Na konci vámi určené doby (týden, měsíc apod.) zhodnotíte, kdo má nejvíce těchto značek.
- Děti mohou k daným značkám kreslit obrázky, psát příběhy o tom, co by se mohlo stát, kdyby lidé určitou značku nerespektovali. Mohou fotit, popisovat, kde v okolí školy značku viděly.
- (Úkoly, které plní děti v rámci procvičování probíraného učiva, můžete také zaměřit na výuku prvků dopravní výchovy. Některé náměty najdete v metodice Bezpečná cesta do školy, kterou obdrží každá škola v září a říjnu 2006 zdarma. Další náměty budeme postupně zveřejňovat na internetových stránkách Centra dopravního výzkumu. Pokud budete mít sami nějaké zajímavé náměty, rádi je na internetových stránkách zveřejníme.)

Příklad 2: Hlásky obojetné (možno zaměnit za hlásky tvrdé, měkké)

- Ke každé značce přiřadíte jedno písmeno.
- Připravte si otázky, které prověří znalost významu těchto značek.
- Ke každé značce, která patří ke správné odpovědi přiřadíte písmeno, které potřebujete s dětmi procvičit (např. B, F, L, M, P, S, V, Z).
- Zadejte dětem otázku.
- Děti si vyberou značku, ke které patří správná odpověď. Tím získají písmeno pro další práci.
- K danému písmenu napíší všechna vyjmenovaná a příbuzná slova. (Úkol můžeme opět obměnit výukou prvků dopravní výchovy – děti budou psát jen ta vyjmenovaná a příbuzná slova, která souvisí s bezpečím/nebezpečím v dopravním prostředí. Např. Děti pro práci získají písmeno „L“. napíší slova spojená s bezpečím – slyšet, slyšitelný, plynulý / s nebezpečím – neslyšitelný, nedoslýchavý, splynout, plyn. Děti mohou tvořit různá slovní spojení a věty, aby objasnily svoji volbu. Např. přidat plyn.)

- Pokud žák zná správnou odpověď na otázku k dopravním značkám, bude psát i slova na správné písmeno. Tím si prověříte, že na otázku dobře odpověděl.
- Místo písmen mohou být u značek matematické příklady, otázky prvouky apod. Děti pak zapisují vždy jen správnou odpověď na otázku z procvičované vzdělávací oblasti.

Příklad 3: Význam slov, slova opačného významu, stejného významu

V jazykové výchově musí děti zvládnout pochopení významu slova.

- Zadejte dětem, ať vysvětlí význam slov – zákaz, příkaz, výstraha, přednost, informativní, vodorovný, signál, stůj, volno, pozor, nebezpečí, protijedoucí, závora, odbočování, odbočovat, objezd, kruhový, stezka, obytná zóna, pěší zóna, ... Postupně tak mohou pochopit význam slov, která jsou pro nás zcela běžná, ale děti je ve svém mluveném projevu nepoužívají.
- Děti mohou k daným slovům tvořit antonyma a synonyma. Mohou slova třídit do skupin podle slovních druhů.
- Z podstatných jmen tvořit slovesa, přídavná jména, apod.
- Až budou děti dobře znát význam jednotlivých dopravních značek, mohou značky kombinovat s významy předešlých slov. Např. zákazová dopravní značka „Zákaz odbočování vpravo“ mi zakazuje odbočovat vpravo, ale příkazuje jet rovně nebo vlevo. Informativní dopravní značka „Obytná zóna“ mě upozorňuje na oblast, kde si mohu hrát, ale zakazuje mi zde jezdit rychle na kole.

Příklad 4: Větná skladba. Věta holá a rozvitá.

Procvičování skladby věty

Děti mohou tvořit odpovědi na otázky k významu dopravních značek. Odpovědi tvoří nejprve co nejkratší a postupně věty rozvíjejí do složitějších souvětí.

Jak se zachováš, když pojedíš na kole a uvidíš na silnici dopravní značku „Zákaz vjezdu jízdních kol“

- a) Nepojedu tam.
- b) Do ulice s touto značkou nepojedu.
- c) Do ulice, která je označená touto dopravní značkou, nepojedu.
- d) Do ulice, která je označená touto dopravní značkou, nepojedu, protože to je pro mě nebezpečné.

Příklad 5: Skladba slov - slabika

Rozkládání slov

- Děti rozdělíme na skupinky každá skupinka si vybere jeden název dopravní značky. Název děti napíší velkými tiskacími písmeny na papír a rozstříhají na slabiky.
- Vybereme jednu skupinku dětí jako porotu. Tato skupinka název své dopravní značky tají, ale ostatní se mohou ptát a získávat tak odpověďmi „ano“ a „ne“ různé indicie.
- Vždy když skupinka odpoví „ano“, porota otočí některou ze slabik a všem ji ukáže.
- Děti postupně získávají všechny slabiky.
- Pokud nepoznají utajenou dopravní značku z indicií, mohou její název sestavit z odkrytých slabik. Pokud značku z indicií poznají, sestavením slov ze slabik provedou jen kontrolu, zda název podle významových otázek poznaly.
- Po uhodnutí názvu dopravní značky se děti vymění a jde dělat porotu jiná skupinka.

- Touto hrou se děti učí rozkládat a skládat slova. Učí se vyhledávat význam značek a zároveň i názvy těchto značek.

•

Příklad 6: Význam slov

- Děti mohou dopravní značky rozdělit do skupin podle významu na skupinu značek: dopravní značky výstražné, příkazové, informativní, zákazové, upravující přednost, vodorovné a signály.
- Značky ve skupinách mohou spočítat a mohou skupiny navzájem porovnávat: <, =, >
- Děti si mohou vymýšlet a tvořit vlastní dopravní značky (to více posílí pochopení významu značek) a přidávat tak ke skupinám, aby bylo ve vybrané skupině značek víc. (Vymyšlené dopravní značky můžete použít ve třídě – např. Zákaz vstupu bez domácího úkolu, Zákaz vstupu se špatnou náladou apod.)

Příklad 7: Časování sloves

Časování sloves

- Dáme dětem věty s vysvětlením významu dopravní značky. V této větě budou vynechaná slovesa a ta uvedeme v závorce za větou v infinitivu.
- Děti mají za úkol vybrat slovesa dle významu věty, dosadit je ve správném tvaru.
- Např. „Pozor, na silnici .....nějaké práce nebo se silnice .....si ..... pozor na díry, písek, štěrk, bláto nebo vodu a na pracující lidi a stroje nebo auta, která ..... při práci.“ (muset, dávat, používat, probíhat, opravovat)

Příklad 8: Hláska, slabika, slovo

S názvy dopravních značek je možné vytvořit řadu dalších her, které jsou více pro zpestření vyučování než pro výuku dopravní výchovy.

- Například vybereme jeden název dopravní značky.
- Tento název se skládá z řady písmen.
- Děti mohou vymýšlet nová slova a pokoušet se vytvořit těchto slov co nejvíce. Např. dopravní značka p-r-á-c-e: pár, cár, per, cep, pec.
- Pokud použijete delší názvy značek, tak mohou děti soutěžit, kdo sestaví nejvíce slov, kdo sestaví nejdelší slovo apod.
- Podněty jak využít slova z názvů značek, různých pojmů a výrazů získáte v každé publikaci didaktických her. Takové hry jsou ale jen doplňkem k výuce. Je to hra se slovy pro radost žáků. Pro dopravní výchovu takové hry používáme jen okrajově, protože se nejedná o pochopení činností, jevů, rizikových faktorů, o předvídaní nebezpečí a o sebevýchově. Hodí se je použít do tematicky zaměřené výuky.

Příklad 9: Orientace v okolí školy.

Místo, kde žijeme

- Děti si vytvoří mapu okolí školy (z papíru a krabiček).
- Do mapy zaznačí dopravní značky, které se vyskytují v okolí jejich školy.
- Do mapy vyrobí své dopravní značky, které by v okolí školy chtěly mít.
- Děti mohou porovnávat okolí své školy s okolím výrazně odlišné obce.
- Děti mohou porovnávat význam dopravních značek v ČR se značkami, které viděly

o prázdninách v zahraničí.

Austrálie

Botswana

Čína

Irán

- Další dopravní značky „Pozor děti“ z celého světa najdete na internetových stránkách <http://www.elve.net/rcoulst.htm>
- U porovnávání značky Pozor děti si děti více uvědomují i možnosti, potřeby a nebezpečí dětí z celého světa. Tuto aktivitu je proto dobré propojit s vzdělávací oblastí Lidé kolem nás a s průřezovým tématem „Multikulturní výchova“.

Příklad 10: Místo, kde žiji

- Mapu okolí školy mohou využít i k dalším aktivitám spojeným s poznáváním okolí školy.
- Děti do mapy zaznačí další významné budovy, park, mobiliář apod.
- Důležitá místa označíte symbolem.
- Každá skupinka dětí dostane soubor otázek, jak řešit v daném místě situaci, která na herním plánu vznikla. (Cestou mohou děti odpovídat i na otázky spojené se znalostí probíraného učiva z prvouky/vzdělávací oblasti Místo, kde žiji)
- Každé řešení (dobré i špatné) bude mít své písmeno nebo číslici.
- Pokud budou děti postupovat správně, získají v závěru tajenku nebo výsledek příkladu. Záleží na tom, co do řešení jednotlivých otázek zadáte.

Příklad 11: Lidé a čas

- Děti mohou vymýšlet, jak by vypadaly dopravní značky v minulosti
- Touto zdánlivě nesmyslnou aktivitou se učí rozlišovat základní značky podle významu. Je rozdíl mezi značkou „zákaz vstupu mamutů“ a „pozor, mamuti“
- Chceme-li po dětech, aby přemýšlely, jaké značky by byly vhodné v období starověku, středověku musí si něco přečíst o tom, jak se v daném období žilo. Co bylo nebezpečné a jaké přepravní prostředky se používaly atd.

Příklad 12: Hra s čísly

- Dětem dáme test, ve kterém odpovídají na otázky ze znalosti významů dopravních značek.
- Pro každou otázku máme nachystáno několik odpovědí.
- Ke každé odpovědi přiřadíme vícecifernou číslici.
- Na tabuli máme napsané pořadí znamének (+, -, :, +, +, apod).
- Děti vždy použijí číslici z odpovědi, o které se domnívají, že je správná a použijí znaménko, které je na řadě.
- Děti tak s čísly pracují (sčítají, odečítají, násobí, dělí).
- Pokud volily správné odpovědi, musí mít stejný výsledek.
- Do testů můžeme požit jednoduché otázky:
  - Která dopravní značka ti přikazuje, kam musíš jet?
  - U které vyobrazené značky smíš jet dál?
  - U které dopravní značky máš přednost v jízdě?
  - Která dopravní značka ti zakazuje, kam nesmíš jet?

Pro odpovědi máme vybraných několik dopravních značek a u každé máme jinou číslici. Musíme si dát pozor na výběr značek, aby děti neměly možnost zvolit více správných odpovědí.

- Můžeme sestavit i složitější úkol. A to otázky nakreslit. Stačí, když nakreslíme jednu základní křižovatku. Pro každou otázku dáme do křižovatky jinou dopravní značku. Tím se změní řešení otázky. Křižovatka musí být nakreslená z pohledu cyklisty, aby dítě vědělo, jakou situaci má řešit. Nikdy nesmí být křižovatka nakreslená shora, protože žádný cyklista nemá možnost na silnici „létat“ nad křižovatkou. V křižovatce jsou nakreslena auta v různých směrech, ale dítě řeší jen svoji situaci. V reálném dopravním prostředí má jen velmi málo času, aby situaci vyřešilo rychle a bezpečně. Proto se musí učit řešit ihned od začátku takové situace ve vztahu ke svému jednání.
- Otázka potom zní: Na obrázku jsi jako cyklista. Kolikátý vjedeš do křižovatky?
- U různých odpovědí máme opět různé číslice, s kterými pak mohou děti pracovat.

Významy dopravních značek

V této publikaci máte k dispozici některé dopravní značky, které děti při svých prvních cestách na kolech budou nejvíce potřebovat. Většinou to jsou značky, u kterých by špatné pochopení mohlo mít vážné zdravotní následky. Je proto velmi důležité, aby děti vždy značku rozuměly. Zaměřte se při výuce hlavně na význam těchto dopravních značek. A jak je napsáno již v úvodu, nezapomínejte rozvíjet u vašich dětí i další schopnosti vnímat a rozpoznávat nebezpečí, předvídat rizika a rozvíjet tzv. „Dopravní smysl“.

2. VÝSTRAŽNÉ ZNAČKY

Význam dopravní značky označený tečkou • může učitel použít při vysvětlování žákům. Druhý význam označený hvězdičkou *, je odpověď, kterou mají zvolit děti při různých hrách a kvízech. Dítě na otázky vždy musí odpovídat v 1. osobě.

A1a – Zatáčka vpravo

- Pozor, silnice bude zatáčet doprava.
- * Silnice povede vpravo. Připravím se na to.

A2b – Dvojitá zatačka, první vlevo

- Pozor, silnice bude zatáčet, nejdřív doleva a potom doprava.
- * Silnice povede doleva a pak hned doprava. Budu připravený.

A3 – Křižovatka

- Silnice, po které jedeš, se bude křížit s jinou silnicí.
- * Připravím se na průjezd křižovatkou.

A4 – Pozor, kruhový objezd

- Pozor, bude následovat kruhový objezd. Po kruhovém objezdu pojedíš ve směru šipek na značce.
  - * Pojedu po kruhovém objezdu. Pojedu ve směru, jak mi ukazují šipky. Až budu vyjíždět z kruhového objezdu, musím ukázat ostatním řidičům, že budu měnit směr jízdy.

A6b – Zúžená vozovka (z jedné strany)

- Pozor, silnice se bude zužovat, bude na ní méně místa, proto musíš dávat pozor, abys neohrozil sebe nebo ostatní auta, motorčky nebo cyklisty.
  - * Dám si pozor, protože silnice se zúží a bude na ní míň místa.

A7a – Nerovnost vozovky

- Značka tě upozorňuje, že povrch vozovky je poškozený a je nerovný. Mohou tam být např. vyjeté koleje.
  - * Když vidím tuto značku, musím si dát velký pozor. Silnice je poškozená a mohu mít nehodu.

A11 – Pozor, přechod pro chodce

- Pozor! Zpomal! Přes silnici povede přechod pro chodce.
  - * Musím se připravit, protože přes silnici povede přechod. Budu dávat přednost chodcům.

A12 – Děti

- Dávej pozor! V blízkosti se mohou pohybovat děti.
* Budu se chovat opatrně, abych neohrozil své kamarády a spolužáky.

A15 – Práce

- Pozor, na silnici probíhají nějaké práce nebo se silnice opravuje. Musíš si dávat pozor na díry, písek, štěrk, bláto nebo vodu a na pracující lidi a stroje nebo auta, která používají při práci.
* Budu si dávat pozor. Na silnici se pracuje.

A22 – Jiné nebezpečí

- Musíš být opatrný, může ti hrozit nějaké nebezpečí. Podívej se, jestli není pod značkou dodatková tabulka, na které je napsané, jaké nebezpečí ti hrozí.
* Musím být velmi opatrný.

A29 – Železniční přejezd se závory

- Pozor, blížíš se k přejezdu, který je vybaven závory. Pokud jsou závory spuštěné, nesmíš vstupovat na koleje.
* Přijíždím k přejezdu, který má závory. Pokud jsou spuštěné, nebudu koleje přecházet/přejíždět. Brzy pojede vlak.

A30 – Železniční přejezd bez závor

- Železniční přejezd, který nemá závory je nebezpečný, proto dávej pozor, všímej si výstražných světel a pořádně se rozhlédni, jestli nejede vlak.
- Pojedu přes železniční přejezd, který nemá závory, proto se pořádně rozhlédnu, jestli nejede vlak a teprve potom přejezdu přejezd.

3. ZNAČKY UPRAVUJÍCÍ PŘEDNOST

P1 – Křižovatka s vedlejší pozemní komunikací

- Když jedeš po této silnici rovně, tak ti musí dát řidiči, kteří jedou zprava i zleva přednost, musí počkat, až přejedeš ty a pak teprve mohou jet.
- Tuto značku uvidíš většinou mimo město nebo vesnici.
* Budu projíždět křižovatkou. Mám sice přednost, ale dám si pozor na bezohledné řidiče.

P2 – Hlavní pozemní komunikace

- Když jedeš po této silnici rovně, tak ti musí dát řidiči, kteří jedou zprava i zleva přednost. Musí počkat, až přejedeš ty, a pak teprve mohou jet.
- Tahle značka bývá ve městě nebo ve vesnici.
* Jedu po hlavní silnici, mám tedy přednost před ostatními vozidly, ale budu opatrný, protože po silnici jezdí i bezohlední řidiči.

P3 – Konec hlavní pozemní komunikace

- Tato značka ti říká, že když jedeš dál po této silnici, tak za touto značkou ztrácíš právo přednosti jízdy. Už nejedeš na hlavní silnici. Musíš dávat přednost ostatním. Tato značka bývá ve městě nebo ve vesnici.
* Už nejedu po hlavní silnici, nemám tedy přednost před ostatními vozidly.

P4 – Dej přednost v jízdě

- Pozor, dej přednost vozidlům, které jedou po silnici, na kterou chceš najet nebo přes ni chceš pokračovat v cestě.
* Dám přednost v jízdě ostatním vozidlům, nechám je projet a já mohu jet až po nich.

P6 – Stůj, dej přednost v jízdě

- Musíš zastavit a dát přednost ostatním vozidlům.
* Zastavím a dám přednost v jízdě ostatním vozidlům. Nechám je projet a já mohu jet až po nich.

P7 – Přednost protijedoucích vozidel

- Potkáš-li se na silnici s autem a nemáte oba dostatek místa, tak musíš dát tomuto vozidlu přednost.
* Pokud jsem v místě, kde se nemůžeme vyhnout s autem, které jede v protisměru (máme na silnici málo místa), tak dám tomuto autu přednost a nechám jej projet.

P8 – Přednost před protijedoucími vozidly

- Protijedoucí vozidla ti mají dát přednost. Musí ti umožnit projet.
- Mám přednost před protijedoucími vozidly, oni mě tedy mají pustit a nechat projet. Přesto budu opatrný, kdyby jel proti mně bezohledný řidič.

4. ZÁKAZOVÉ ZNAČKY

B1 – Zákaz vjezdu všech vozidel (v obou směrech)

- Tam, kde je značka zákaz vjezdu, nesmíš vjet. Nesmíš na tuhle silnici vjet z žádném směru, ani tam ani zpátky.

* Nikdy nepojedu tam, kde platí tahle značka.

B2 – Zákaz vjezdu všech vozidel

- Nesmíš vjet do ulice nebo na silnici z té strany, kde je tato značka. Může se tedy jezdit pouze jedním směrem.
- Z takovéto jednosměrné ulice můžeš jen vyjždět, ne do ní ze strany, kde je značka umístěna, vjíždět.

* Nepojedu do ulice s touto značkou.

B8 – Zákaz vjezdu jízdních kol

- Pokud jedeš na kole, nesmíš vjet za tuto značku.
* Na kole nepojezdu po silnici tam, kde je tato dopravní značka.

B12 – Zákaz vjezdu vyznačených vozidel

- Zákaz vjezdu platí jenom pro dopravní prostředky (osobní a nákladní auta, traktory, cyklisty atd.), které jsou na značce vyznačeny.
* Nevjedu na silnici s dopravním prostředkem, který je nakreslený na značce.

B24a – Zákaz odbočování vpravo

- Nesmíš odbočit vpravo, i když tam silnice je.
* Nebudu odbočovat vpravo.

B24b - Zákaz odbočování vlevo

- Značka ti zakazuje odbočit vlevo, i když tam silnice je.
* Nesmím odbočit vlevo.

B25 – Zákaz otáčení

- V místech, kde je tato značka se nesmíš otáčet a změnit směr jízdy.
* Nesmím se na silnici otáčet. Mohlo by to ohrozit mě i ostatní na silnici.

B28 – Zákaz zastavení

- Tam, kde platí tato značka, nesmíš stát ani zastavit. Tato značka platí pro všechna vozidla.
* Nezastavím v ulici, kde je tato značka. Budu dál touto ulicí jen projíždět.

B29 – Zákaz stání

- Tam, kde platí tato značka, můžeš zastavit. Ale jen na krátkou dobu. Například, když potřebuješ vyložit nějaký náklad.
* Pokud potřebuji vyložit nějaký náklad, tak zde mohu zastavit jen na chvíli.

B30 – Zákaz vstupu chodců

- Po cestě, která je označená touto dopravní značkou, nesmíš chodit.
* Nepůjdu po cestě, která je označená touto značkou. Je to pro mě nebezpečné.

B32 – Jiný zákaz

- Tato značka ti zakazuje to, co je na ní napsané. Na této značce je zakázána jízda pro určená vozidla v území, kde je vyhlášena smogová situace. Na značce může být i nápis „Průjezd zakázán“ a další nápisy.
- Nesmím dělat to, co je napsané nebo nakreslené na značce. V tomto případě do území například nesmí vjet vozidla, pro které je vyhlášena smogová situace, např. v rádiu.

5. PŘÍKAZOVÉ ZNAČKY

C1 – Kruhový objezd

- Bude následovat kruhový objezd a ten se projíždí ve směru šipek na značce.
* Pojedu po kruhovém objezdu ve směru šipek na značce. Než budu z kruhového objezdu vyjíždět, ukážu to pravou rukou (u auta pravým světlem).

C2a – Přikázaný směr jízdy přímo

- Musíš jet rovně, i když silnice vede doprava nebo doleva.
* Pojedu jen rovně, jinak nesmím.

C2b - Přikázaný směr jízdy vpravo

- Podle této značky můžeš jet pouze doprava.
* Musím jet doprava, jiným směrem ne.

C2d – Prikázaný směr jízdy přímo a vpravo

- Podle této značky můžeš jet pouze rovně nebo doprava.
* Pojedu rovně nebo doprava, jinak nesmím.

C3b – Prikázaný směr jízdy - zde vlevo

- Na nejbližší křižovatce za značkou musíš odbočit vlevo.
* Na nejbližší křižovatce odbočím vlevo.

C4a – Prikázaný směr objíždění vpravo

- Překážku (například nástupní ostrůvek nebo výkop na silnici) musíš objet ve směru šipky.
* Když budu něco objíždět, tak pojedu směrem, kam ukazuje šipka na značce.

C4c - Prikázaný směr odjíždění vpravo a vlevo

- Značka ti prikazuje, kudy máš něco objet. Například nástupní ostrůvek nebo výkop na silnici.
* Když něco objíždím, tak musím jet směrem, kterým mi ukazují šipky.

C7a – Stezka pro chodce

- Cesta označená touto značkou je určena pro chodce. Po této cestě můžeš jít. Pokud jedeš na kolečkových bruslích, lyžích apod., musíš jet opatrně a neohrožuj nebezpečnou jízdou ostatní.
* Pokud jdu pěšky, jedu na kolečkových bruslích, lyžích, skateboardu, tak mohu použít tuto stezku. Na stezce pro chodce nepojedu na kole.

C8a – Stezka pro cyklisty

- Cesta označená touto značkou je určena jen pro cyklisty na kolech. Po této cestě můžeš jet na kole, ale nesmíš po ní chodit pěšky. Stezku můžeš pouze přejít stejně jako silnici.

* Na této stezce mohou jezdit na kole. Auta tady nepotkám.

C9a – Stezka pro chodce a cyklisty

- Cesta označená touto značkou je určena pro chodce a cyklisty na kolech. Můžeš zde jezdit na kole, kolečkových bruslích a můžeš zde i jít pěšky. Vždy buď ale ohleduplný k ostatním.

* Na stezce mohou jít pěšky, ale jet i na kole. Když pojedou na kole, budu ohleduplný k těm, co jdou pěšky.

C10a - Stezka pro chodce a cyklisty

- Cesta označená touto značkou je určena pro chodce a cyklisty na kolech, stezka je rozdělena na část pro chodce a pro cyklisty. Na stezku můžeš i s bruslemi, lyžemi apod.

* Tady mohou pěšky i na kole. Ale musím jít nebo jet ve správném pruhu.

C14a – Jiná příkaz

- Značka ti přikazuje to, co je na ní napsáno. Např. „Cyklisto, sesedni z kola“
- Přečtu si, co je na značce a podle toho se budu řídit.

6. INFORMATIVNÍ ZNAČKY

IP3 – Podchod nebo nadchod

- Upozornění, že je tu podchod nebo nadchod pro chodce. Pokud jdeš pěšky, tak si musíš k přecházení takové místo vybrat.
* Půjdu podchodem nebo nadchodem, protože je to bezpečnější.

IP4a – Jednosměrný provoz

- Na ulici nebo silnici označenou touto značkou můžeš jen ve směru šipky, která je na značce. Silnice je průjezdná pouze ve směru šipky na značce.
* Tuto ulici nebo silnici mohou projet pouze tak, jak ukazuje šipka, opačně ne.

IP4B - Jednosměrný provoz

- Ulice nebo silnice takto označená je průjezdná pouze ve směru šipky na značce. Můžeš jet jen ve směru šipky.
* Tuto ulici nebo silnici mohou projet pouze tak, jak ukazuje šipka, opačně ne.

IP6 – Přechod pro chodce

- Za touto značkou najdeme přechod pro chodce, který musíš použít při přecházení silnice. Pokud jedeš na kole (v autě), musíš dát přednost všem, kteří chtějí přechod přejít. Pozor!!! Pokud přecházíš po přechodu v místě, kde projíždí tramvaj, tak tramvaj má vždy přednost!!!

* Půjdu po přechodu, protože je to bezpečnější. Auta mi musí dát přednost, ale i tak jsem opatrný při přecházení. Rozhlédnu se vlevo a uprostřed přechodu se rozhlédnu vpravo, zda nepřijíždí nějaké vozidlo.

IP7 – Přejezd pro cyklisty

- Značka označuje místo, které je určeno pro přejezd cyklistů přes silnici. Pozor, jako cyklista nemáš přednost před vozidly! Musíš si dávat pozor na auta a dát jim přednost.
  - * Tady mohu přejet na kole silnici, ale nemám zde přednost. Auta mi přednost nedají, proto musím být velmi opatrný.

IP10a – Slepá pozemní komunikace

- Tato silnice nebo ulice nepokračuje dál. Je slepá.
  - * Když vjedou do této ulice, tak ji neprojedou. Musím se na konci otočit a vyjet stejnou cestou.

IP14a – Dálnice

- Značka říká, že tato silnice je dálnice a platí pro ni pravidla pro jízdu na dálnici. Na dálnici nesmíš chodit pěšky ani jet na kole.
  - * Na takto označené silnici nikdy nepojedu na kole ani tam nepůjdu pěšky. Je určena jen pro motorová vozidla.

IP15a – Silnice pro motorová vozidla

- Značka označuje silnici pro motorová vozidla a platí pro ni pravidla pro jízdu na tomto typu silnice. Na takové silnici nesmíš chodit pěšky ani jet na kole.
  - * Na silnici s tímto označením nikdy nepojedu na kole ani tam nepůjdu pěšky.

IP19 – Řadící pruhy

- Značka označuje uspořádání jízdních pruhů, určuje to, jakým směrem pokračují jízdní pruhy. Zavčas si rozmysli, jakou cestou pojeděš za křižovatkou a správně se zařad'. Pokud jedeš na kole a nejsi si jistý při zařazování, raději z kola sesedni a projdi křižovatku jako chodec po přechodu.

* Včas se rozhodnu, kam chci jet a zařadím se do správného pruh.

IP26a – Obytná zóna

- Tahle značka vymezuje prostor, kde auta musí jezdit pomaleji, ohleduplněji a musí dávat velký pozor. V obytné zóně si na silnici mohou hrát děti. V této oblasti si můžeš hrát, ale i tak dávej pozor na pomalu projíždějící auta. Ne vždy sedí za volantem řidič, který tě dobře vidí a je ohleduplný. Pokud jedeš na kole, musíš dávat dobrý pozor, co se všechno děje kolem tebe.

* Budu dávat pozor, protože si tady mohou hrát děti i na silnici.

IP27a – Pěší zóna

- V pěší zóně můžeš chodit pěšky. V této oblasti jezdí auta jen výjimečně, v určité hodiny, se zvláštním povolením.

* V pěší zóně se mohu jako chodec pohybovat kde chci.

IS3b – Směrová tabule (se dvěma cíly)

- Tabule udává, kterým směrem a jak daleko je to do různých obcí, které jsou na tabuli uvedeny.
- * Na této značce se dozvíš jak daleko a kterým směrem je to do měst nebo obcí.

IS12a – Obec

- Tabule označuje název obce a její začátek. V obci smíš jezdit jen omezenou rychlostí. Nejčastěji do 50km/h.
- * Vjíždím do obce. V obci se pohybuje mnoho dalších lidí, kterých si budu více všímat, protože mohou mít pomalejší/prudší/nepředvídatelné reakce.

IS12b – Konec obce

- Tabule označuje konec obce.
- * Vyjízdim z obce. Rychlost aut, která mě předjíždějí, se okamžitě zvyšuje. Proto pojedu co nejbliže u pravého okraje vozovky.

IJ2 – Nemocnice

- V blízkosti této značky najdeš nemocnici.
- * Blízko najdu nemocnici. Řidiči nesmí používat zvuková výstražná znamení, aby nerušili pacienty.

IJ3 – První pomoc

- Tam, kde vidíš tuto značku, tam najdeš stanici první pomoci.
- Tady najdu první pomoc. Zde mi mohou ošetřit úraz nebo případně pomoci někomu dalšímu.

7. DODATKOVÉ TABULKY

E2a – Tvar křižovatky

- Značka ti ukazuje, jaký tvar má křižovatka a jak se na sebe silnice navazují.
* Značka mi říká, jak je uspořádaná křižovatka, kam a odkud mohou jezdit auta.

E2b - Tvar křižovatky

- Značka ti ukazuje, jaký tvar má křižovatka, jak se na sebe navazují silnice. Značka ti říká, která silnice je hlavní a která vedlejší.
- Značka mi ukazuje, jak je uspořádaná křižovatka, kterou budu projíždět. Kam a odkud mohou jezdit auta a která mají a nemají přednost. Podle toho se musím chovat a dávat pozor, kdo má přednost.

8. VODOROVNÉ ZNAČKY

V1a – Podélná čára souvislá

- Říkáme jí také plná dělicí čára, odděluje od sebe jízdní pruhy. Znamená to, že ji nesmíš přejíždět.

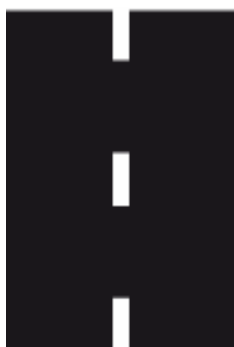
Tuto čáru nepřejeď, zůstanu ve svém jízdním pruhu.

V2a – Podélná čára přerušovaná

- Tato čára dělí silnici na jízdní pruhy. Můžeš opatrně předjíždět.

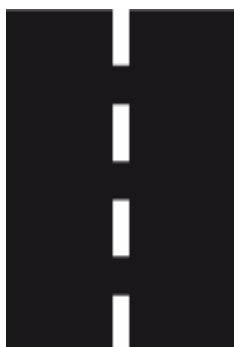
* Tuto čáru smím přejíždět, mohu tedy předjíždět.

V2b - Podélná čára přerušovaná

- Tato čára také dělí jízdní pruhy, ale můžeš ji přejíždět.

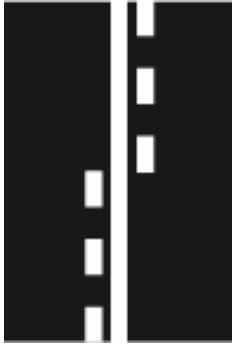
* Tuto čáru smím přejíždět, mohu tedy předjíždět. Ale při předjíždění jsem opatrný a nejdříve se dobře rozhlédnu. Nesmím zapomenout ukázat ostatním, že se chystám předjíždět.

V3 – Podélná čára souvislá doplněná čarou přerušovanou

- Ze dvou podélných čar platí ta, která je víc vpravo, která je blíž k tobě.

* Když jsou na silnici dvě podélné čáry, tak pro mě platí ta, která je blíž u mě.

V6b – Příčná čára souvislá s nápisem STOP

- Když je přes silnici příčná čára s nápisem STOP, musíš zde zastavit a dát přednost ostatním vozidlům.
* Když je na silnici příčná čára s nápisem STOP, musím zde zastavit a dát přednost ostatním vozidlům.

V7 – Přejezd pro chodce

- Někdy přechodu říkáme zebra, protože je pruhovaný jako zebra. Označuje místo, kde máš přecházet silnici. Pokud jedeš na kole, musíš dát přednost všem chodcům, kteří chtějí přejít. POZOR!!! Pokud jezdí na stejném přechodu tramvaj, musíš jí dát přednost!!!
* Zde je správné místo pro přecházení silnice, tady přejdu. S řidiči udržuji oční kontakt, abych měl jistotu, že mě vidí a dávají mi přednost.

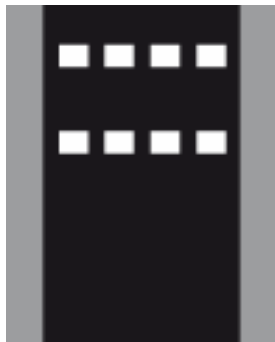

V8 – Přejezd pro cyklisty

- Značka tě upozorňuje na místo, kde můžeš na kole přejet silnici.

* Tady mohu přejet silnici na kole, ale musím být opatrný, protože nemám přednost před vozidly.

V9a – Směrové šipky

- Šipky na silnici označují uspořádání jízdních pruhů, určují jakým směrem pokračují jízdní pruhy. Musíš se zavčas rozhodnout, jak budeš v cestě pokračovat za křižovatkou a správně se zařadit.

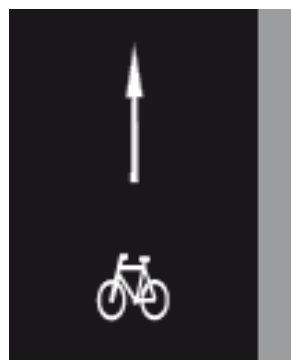
* Musím si uvědomit, kam chci jet, kterým směrem, a pak použít správný pruh.

V14 – Jízdní pruh pro cyklisty

- Takto označený jízdní pruh je vyhrazený pouze pro cyklisty. Pokud jedeš na kole, můžeš v tomto pruhu jet.

* V tomto pruhu mohu jet na kole a vím, že tady nepojedou auta.

9. SVĚTELNÉ SIGNÁLY

S1a – Signál s červeným světlem „Stůj!“

- Když svítí na semaforu červené světlo, musíš vždy stát.
* Zůstanu stát, nesmím jet!

S1b – Signál se žlutým světlem „Pozor“

- Když svítí žluté a červené světlo dohromady, musíš se připravit, protože za chvíli se rozsvítí zelená.
- Když svítí žluté světlo samostatně, zpomal a zastavuj (pokud už nejsi v křižovatce). Za chvíli se rozsvítí červená.
* Když svítí žlutá s červenou dohromady – Připravím se, protože se brzy rozsvítí zelená!
* Když svítí žlutá samotná – Zpomalím a zastavím se, protože se brzy rozsvítí červená!

S1c – Signál se zeleným světlem „Volno“

- Když svítí zelené světlo na semaforu, můžeš jet. Ale pozor pokud jede auto s právem přednosti v jízdě s rozsvíceným majáčkem a houkající (sanitka, hasiči, policie ....). Tato auta mají vždy přednost.
* Mohu jet!

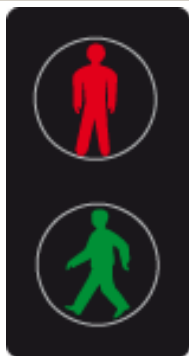

S9a – Signál pro chodce se znamením „STŮJ“

- Když svítí na semaforu červená se stojícím panáčkem, musíš vždy zůstat stát.
* Musím zůstat stát, nesmím jít!

S9b - Signál pro chodce se znamením „VOLNO“

- Když svítí na semaforu zelená s panáčkem, který jde, můžeš jít.
- Mohu jít, ale stejně se musím rozhlédnout! Může mě ohrozit nepozorný řidič.

10. POKYNY POLICISTY

„**Stůj**“ – policista má ruce upažené, stojí čelem a zády ke směru jízdy

- Když přijíždíš k policistovi a vidíš jeho záda nebo obličej, tak musíš zastavit.
* Když vidím policistovi do obličejce nebo na záda, zastavím se.

"STŮJ!"

„**Volno**“ – policista má ruce upažené, stojí bokem ke směru jízdy

- Když k tobě stojí policista bokem, tak můžeš jet.
* Když vidím policistu z boku, tak mohu jet.

"VOLNO"

„Pozor“ – policista má pravou ruku vzpaženou a levou připaženou

- Když policista má ruku nahoru, tak ti říká „Pozor“, musíš se připravit na změnu. Pokud jsi stál, připrav se, protože budeš mít volno. Pokud jsi měl volno a jsi už v křižovatce, dokonči jízdu/chůzi. Pokud ještě v křižovatce nejsi, zastav se
- * Při povelu „pozor“ se připravím na změnu. Pokud jsem měl signál volno, budu mít signál stůj a naopak.

"POZOR!"

„Stůj“ „Volno“ – policista má ruce v pravém úhlu, pravá ruka je předpažená, levá je upažená

"STŮJ!"

- Tento signál má více významů.
  1. Pokud jedeš na kole a přijíždíš směrem k zadům a směrem k pravému boku policisty, tak se musíš zastavit a stát. (Pomůcka – Pokaždé, když vidíš záda policisty musíš zastavit. A pokaždé, když ti ruka policisty „dělá závoru“, musíš také zastavit a stát.)
  2. Při kombinovaném signálu ale policista ukazuje i možnost „Volno“. Tento příkaz pro tebe platí, pokud přijíždíš směrem k levému boku policisty a směrem k čelu policisty (Pomůcka – Pokaždé, když můžeš „projet podél natažené ruky policisty“, tak ti tato ruka ukazuje, kudy můžeš přijet a odjet).
  - 3a. Pokud přijíždíš směrem k čelu policisty, tak můžeš odbočit vpravo (podél ruky).
  - 3b. Pokud přijíždíš směrem k levému boku policisty, tak můžeš odbočit vpravo i vlevo.
  4. Pokud jsi chodec, můžeš přecházet jen za zády policisty.
- Tento signál má různé významy. Pokud přijíždím k zadům policisty a k pravému boku policisty, tak zastavím a budu stát, dokud policista neukáže „Pozor“ a „Volno“. Ale pokud přijíždím k levému boku, tak mohu jet vpravo a vlevo. A pokud přijíždím k čelu policisty, tak mohu odbočit jen vpravo. Pokud jdu pěšky, tak mohu přecházet jen za zády policisty.

Metodika výuky znalostí významu dopravních značek vám nabízí materiál pro jednu etapu výuky dopravní výchovy. Ale děti pro bezpečný pohyb v dopravním prostředí potřebují řadu dalších schopností, znalostí a dovedností. Je nutné, aby získaly správné postoje a návyky, získaly úctu k sobě samým a k druhým, chápaly význam bezpečnosti, včas identifikovaly rizika a rozvíjely svoji vnímavost na životně důležité podněty.